

MONIKA PIETRASZKO-WARCHAŁOWSKA

MUZEUM TATRZAŃSKIE IM. DRA TYTUSA
CHAŁUBIŃSKIEGO

**JESTEM POSZUKIWACZEM
TATRZAŃSKICH PRZYGÓD**

Zeszyt z aktywnościami

Koncepcja i treść: Monika Pietraszko-Warchałowska

Ilustracje: Iwona Klimaszewska

Copyright by Muzeum Tatrzańskie 2020

Utwór dostępny na mocy licencji:

(CC.Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 4.0)

Nakład: 200 egzemplarzy

Zeszyt powstał w ramach projektu
pt. "Poszukiwacze tatrzańskich skarbów"
dofinansowanego ze środków Muzeum Historii
Polski w Warszawie w ramach programu
pt. "Patriotyzm Jutra"

**Muzeum
Tatrzańskie**

INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

Muzeum Tatrzańskie im.
dra Tytusa Chałubińskiego
w Zakopanem
ul. Krupówki 10,
34-500 Zakopane

<http://muzeumtatrzańskie.pl>

POSZUKIWACZE TATRZAŃSKICH SKARBÓW

DLA KOGO?

Projekt kierujemy do wszystkich, którzy chcą poznać historię polskich odkrywców Tatr. Działania skierowane są zarówno do dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych. Ten zeszyt szczególnie dedykujemy najmłodszym odbiorcom projektu.

GDZIE SZUKAĆ INFORMACJI?

Informacje na temat warsztatów, wykładów, szkoleń odnajdziecie na stronie internetowej i profilu fb Muzeum Tatrzańskiego im. dra Tytusa Chałubińskiego.

CO W RAMACH PROJEKTU ?

- warsztaty i wykłady paleontologiczno-geologiczne
- warsztaty i wykłady botaniczno-zoologiczne
- szkolenie dla nauczycieli i przewodników tatrzańskich

CO WARTO PRZECZYTAĆ?

Informacje na temat odkrywców Tatr odnajdą Państwo w publikacji pt. "Poszukiwacze tatrzańskich skarbów" wydanej w ramach projektu. Oprócz ciekawych historii odnajdą tam Państwo fotografie prezentujące sceny z życia odkrywców Tatr.

O PROJEKCIE

Tatry - najwyższe górskie pasmo w Polsce, skarbnica tajemnic, legend i bogactwa przyrodniczego. Od pokoleń inspiracja dla pokoleń Polaków odwiedzających Podhale.

W tym projekcie chcemy pokazać historię poznania Tatr. Wszystko co o nich wiemy odkryli dla nas naukowcy, badacze, hobbyści. To oni ocalili dla nas szarotkę alpejską, świstaka i kozicę. Dzięki ich pracy wiemy którędy stapały w Tatrach dinozaury i jaką funkcję pełni kosodrzewina. Wiedza ta jest wynikiem wielu lat ciężkiej pracy ludzi, dla których Tatry nie były tylko pięknym widokiem lecz skarbem należącym do przeszłych i przyszłych pokoleń Polaków. Skarbem, który trzeba poznać, opisać i chronić za wszelką cenę. Wielu z nich walczyło o wolność, było więzionych, prześladowanych przez okupantów.

O PATRONIE

W projekcie mówić będziemy również o patronie Muzeum Tatrzańskiego - doktorze Tytusie Chałubińskim. Był on odkrywcą walorów przyrodniczych Tatr, społecznikiem i lekarzem, któremu Zakopane zawdzięcza status stacji klimatoleczniczej. W roku 2020 obchodzimy 200. rocznicę urodzin patrona Muzeum Tatrzańskiego. Warto pamiętać o nim, nie tylko w tym roku.

MUZEUM TATRZAŃSKIE

SKARBNIKA TEGO CO W TATRACH

NAJCENNIJSZE

POCZĄTKI

Muzeum Tatrzańskie to jedno z najstarszych Muzeów Regionalnych w Polsce, które powstało w 1889 roku czyli jakieś 131 lat temu (mamy obecnie 2020 rok). Przez te lata wokół Muzeum pojawiało się wielu ludzi, naukowców i amatorów, badaczy i kolekcjonerów.

Każdy z nich to osobna historia, inne zainteresowania i pasje. Jednak oni wszyscy mieli wspólny cel: poznanie przyrody Tatr.

PIERWSZA SIEDZIBA

Czasy kiedy pojawiły się w Muzeum pierwsze kolekcje to czas, gdy jego siedzibą była wynajmowana chata na Krupówkach, a potem drewniany budynek przy ul. Chałubińskiego.

PIERWSZE ZBIORY

Pierwszymi kolekcjami, które trafiły pod dach muzeum były zbiór ptaków i ssaków zakupione od Antoniego Kocyana oraz dary dra Chałubińskiego – zielniki mchów, roślin i kolekcja skał. Wszystkie zebrane w Tatrach.

PIERWSZA WYSTAWA GEOLOGICZNA

Pierwsza wystawa geologiczna pojawiła się w 1901 roku i została opracowana przez Mieczysława Limanowskiego.

MUZEUM OBECNIE

Muzeum obecnie składa się z 8 filii i 3 galerii sztuki, posiada własne magazyny i pracownię konserwatorską. Obecnie Gmach Główny Muzeum Tatrzańskiego przechodzi gruntowny remont, a już niedługo będziemy mogli oglądać nowe muzealne wystawy.

MUZEUM PRZYSZŁOŚCI

Zamknij oczy i wyobraź sobie Muzeum Przyszłości. Zastanów się, co będzie prezentowane w salach muzealnych za sto lat? Czy Muzea jeszcze będą istnieć? Jak będziemy je odwiedzać i w jakim celu? Napisz w ramce opis muzeum przyszłości.

ZBIORY PRZYRODNICZE MUZEUM TATRZAŃSKIEGO JAK KSIĘGA WSPOMNIEŃ

ZBIORY

Zaczątek zbiorów Muzeum Tatrzańskiego stanowiły właśnie zbiory przyrodnicze, a dokładniej 351 okazów ptaków i 54 okazy ssaków, które zakupiono od leśniczego i preparatora Antoniego Kocyana. Początek kolekcji przyrodniczej to również zielnik mchów i roślin naczyniowych oraz kolekcja skał tatrzańskich – подарowane Muzeum przez jego patrona Tytusa Chałubińskiego. Od 1888 roku ilość okazów zoologicznych, botanicznych i geologicznych stale się powiększała, a obecnie liczy ponad 71000 obiektów (botanika: 11500, zoologia: 55600, geologia: 4000).

Zbiory przyrodnicze Muzeum Tatrzańskiego od lat służą pracom badawczym. Do cenniejszych należy wspomniana kolekcja mchów Chałubińskiego oraz bardzo cenne albumy roślin naczyniowych ofiarowanych Muzeum przez Komisję Fizjograficzną Akademii Umiejętności w Krakowie. Większość okazów do tej kolekcji zebrał zoolog Władysław Kulczyński, a także Bolesław Kotula i Antoni Rehmann. W zbiorach przyrodniczych Muzeum znalazły się również zielniki tworzone przez blisko związanych z nią przyrodników: Konstantego Steckiego, Irenę Domaniewską, Zofię Radwańską-Paryską, a także współczesne zielniki tworzone przez botaników: Halinę i Zbigniewa Mirków, Urszulę Bielczyk, Annę Ronikier oraz Adama Flakusa

Zbiory przyrodnicze Muzeum są bardzo różnorodne. Znajdź informację w tekście jakie trzy typy zbiorów wchodzi w skład zbiorów przyrodniczych. Podaj ich przybliżoną liczbę.

GEOLODZY I PALEONTOLODZY

ZBIORY GEOLOGICZNE

Muzealne zbiory geologiczne to prawie 3000 okazów typowych skał, minerałów, skamieniałości z całego obszaru Tatr i Podtatrza. Stanowią przeważnie dokumentację prac wybitnych geologów, zajmujących się problematyką tatrzańską - tych dawnych i tych współczesnych, między innymi: Józefa Morozewicza, Władysława Pawlicy, Mieczysława Limanowskiego, Zbigniewa Wójcika, Jerzego Lefelda, Andrzeja Gaździckiego.

Warto zobaczyć piękny zbiór skamieniałości fauny morskiej m.in. amonitów, jeżowców, małży oraz ślimaków, zebranych przez Pana Passendorfera.

EDWARD WŁADYSŁAW PASSENDORFER (1894 - 1984)

Był wybitnym geologiem, który specjalizował się w stratygrafii, tektonice i paleontologii. Swój doktorat (1930) poświęcił stratygrafii kredy górnotatrzańskiej. Czyli sprawdzał z jakich warstw zbudowane są tatrzańskie skały osadowe. W czasie II wojny światowej przebywał w Wilnie, gdzie pracował w Urzędzie Geologicznym oraz brał udział w tajnym nauczaniu na poziomie gimnazjalnym. W 1934 roku napisał książkę pt. „Jak powstały Tatry”, która była praktycznym przewodnikiem po ówczesnej wystawie geologicznej Muzeum Tatrzańskiego.

Tatry swoją budową tektoniczną przypominają nieco tort z wieloma warstwami ciasta i kremów. Wiemy to m.in. dzięki pracy profesora Passendorfera. Ty możesz to zauważyć wędrując po tutejszych szlakach i przyglądając się skałom, które je budują. Na następnej karcie opisz swoją wyprawę w Tatry, zanotuj wszystko co zauważyłeś. Szczególnie przyglądaj się skałom, ich kolorom i kształtom.

MOJA WYPRAWA W TATRY— UWAGI GEOLOGA

DATA _____

CEL _____

START _____

META _____

Opis skał na starcie

Opis skał podczas wędrówki

Opis skał na mecie

Wnioski

Kształt, kolor, faktura

Analiza zmian

Uwagi

GEOLODZY I PALEONTOLODZY

SKAMIENIAŁOŚCI

Wśród muzealnych zbiorów odnaleźć można całkiem spory zbiór skamieniałości - czyli zaklętych w kamień odcisków organizmów, kości zwierząt czy ich tropy.

Do liczniejszych skamieniałości należą kości niedźwiedzia jaskiniowego. Co ciekawe, wcale nie mieszkał on w jaskini. Jego nazwa wzięła się stąd, że jego skamieniałe szczątki odnajdywano właśnie wewnątrz jaskiń.

BRACIA ZWOLIŃSCY

Stefan (1900 - 1982) i Tadeusz (1893 - 1955) to bracia zafascynowani podziemnym światem. Byli odkrywcami wielu tatrzańskich jaskiń. Swoje poszukiwania prowadzili bardzo systematycznie. Największym ich sukcesem było odkrycie nowych partii Jaskini Magurskiej. Młodszy z braci - Stefan odkrył w niej tak zwaną Salę Złomisk, w której odnaleziono częściowo kompletny szkielet niedźwiedzia jaskiniowego. W tamtym czasie było to ogromną rzadkością i nie lada odkryciem. Znalezione kości zostały później przeniesione do Muzeum Tatrzańskiego, a następnie wnikliwie opracowane przez pewnego pracowitego paleontologa.

Ze Stefanem Zwolińskim współpracował też inny naukowiec silnie związany z Muzeum Tatrzańskim, profesor Zbigniew Wójcik. Wspólnie podarowali Muzeum wiele form naciekowych pochodzących z jaskiń tatrzańskich oraz okazów geologiczno - paleontologicznych. Bracia Zwolińscy mieli też inną pasję – fotografię. Uwielbiali robić zdjęcia i dzięki nim możemy oglądać fotografie dawnego Zakopanego. Wiele z nich znajduje się w zbiorach archiwum Muzeum Tatrzańskiego, a całkiem sporo było sprzedawanych w postaci kart pocztowych w prowadzonej przez nich księgarni. Oboje są pochowani na Cmentarzu Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem.

GEOLOGI I PALEONTOLOGI

ZNALEŹĆ SKARB TO NIE WSZYSTKO

Bracia Zwolińscy byli prawdziwymi, niestrudzonymi poszukiwaczami. Jednak aby wiedzieć czym jest skarb, który się odnalazło trzeba albo bardzo dużo wiedzieć, albo znać kogoś kto naprawdę dużo wie.

Osobą, która pomagała braciom Zwolińskim opisywać odnalezione w jaskiniach skamieniałości był profesor Ryziewicz.

Na zdjęciu obok znajduje się czaszka niedźwiedzia jaskiniowego odnaleziona w Jaskini Magurskiej w Tatrach.

ZBIGNIEW RYZIEWICZ (1898 - 1977)

To paleozoolog i zoolog. Pozornie niezwiązany z Zakopanem. W roku 1915 Pan Ryziewicz wstąpił do Legionów Polskich. Podczas walk z Niemcami został ciężko ranny. W 1921 trafił na Górny Śląsk i tam uczestniczył w III Powstaniu Śląskim walcząc w ramach batalionu „Saturn”. Został odznaczony Krzyżem Walecznych i Krzyżem Niepodległości. Po powstaniu rozpoczął studia filozoficzne oraz biologiczne i geograficzno - geologiczne na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie gdzie rozpoczęła się jego przygoda z paleontologią.

W 1928 roku trafił do Katowic, gdzie podjął pracę jako kustosz Działu Zoologicznego w nowo powstałym Muzeum Śląskim. W swojej pracy badał szczątki wymarłych zwierząt m.in szczątki ssaków plejstocénskich znalezionych w piaskowniach na Górnym Śląsku. Później pracował na Uniwersytecie Wrocławskim – najpierw w Katedrze Anatomii Porównawczej Kręgowców, a później jako kierownik Katedry Paleozoologii.

Profesor Ryziewicz skrupulatnie opracował odnalezione przez braci Zwolińskich w Jaskini Magurskiej kości niedźwiedzia jaskiniowego. Do dziś w kolekcji muzeum znajduje się kilka tysięcy kości pozyskanych między innymi przez braci Zwolińskich w tej jaskini, a opracowanych przez profesora Ryziewicza.

GEOLOGI I PALEONTOLOGI

MORSKIE STWORY I DINOZAURY

W tatrzańskich skałach można odnaleźć wiele śladów dawnych organizmów. Wśród nich niepodzielnie królują morskie bezkręgowce. Morskie bezkręgowce w Tatrach? Tak, kiedyś zamiast szumu wiatru słyszeć tu było szum morskich fal, a w ciepłej i słonej wodzie pływały amonity, belemnity i łodziki.

Niecałe Tatry były jednak pod wodą. Te pagórki, które wznosiły się ponad taflą wody, były miejscem wędrówek pradawnych stworzeń - dinozaurów.

GRZEGORZ NIEDŹWIEDZKI (UR.1980)

To polski biolog, paleontolog, odkrywca. Studiował przez rok geologię na Uniwersytecie Warszawskim, a później biologię na tej samej uczelni. W 2007 obronił pracę magisterską z biologii dotyczącą analizy paleoekologicznej wczesnojurajskiego ekosystemu z Sołtykowa w Górach Świętokrzyskich. Więc można powiedzieć, że jest specjalistą od pradawnych lasów i zamieszkujących je zwierząt.

Brał udział w pracach wykopaliskowych w Lipiu Śląskim koło Lisowic, gdzie odkryto pierwsze polskie dinozaury (2006–2007). Pan Grzegorz współpracował wówczas z dr. Tomaszem Sulejem oraz prof. Jerzym Dzikim - bardzo ważnymi badaczami prehistorycznych organizmów. W 2013 roku pan Niedźwiedzki doktoryzował się w Zakładzie Paleobiologii i Ewolucji UW, gdzie przygotował rozprawę o drapieżnym późnotriasowym archozaurze ze stanowiska Lipie Śląskie koło Lisowic. Archeozaur, to w sumie "prawie dinozaur". Generalnie sprawa jest bardziej skomplikowana, może pomożesz rozwikłać kiedyś tę zagadkę i stwierdzisz jak to z tymi dinozaurami było.

W jego naukowej Pana Grzegorza, jest również wątek tatrzański – to on jako pierwszy odnalazł i opisał pierwsze tropy dinozaurów w Tatrach Polskich. W Muzeum Tatrzańskim znajdują się obecnie dwa tropy późnotriasowych dinozaurów, które odnalazł.

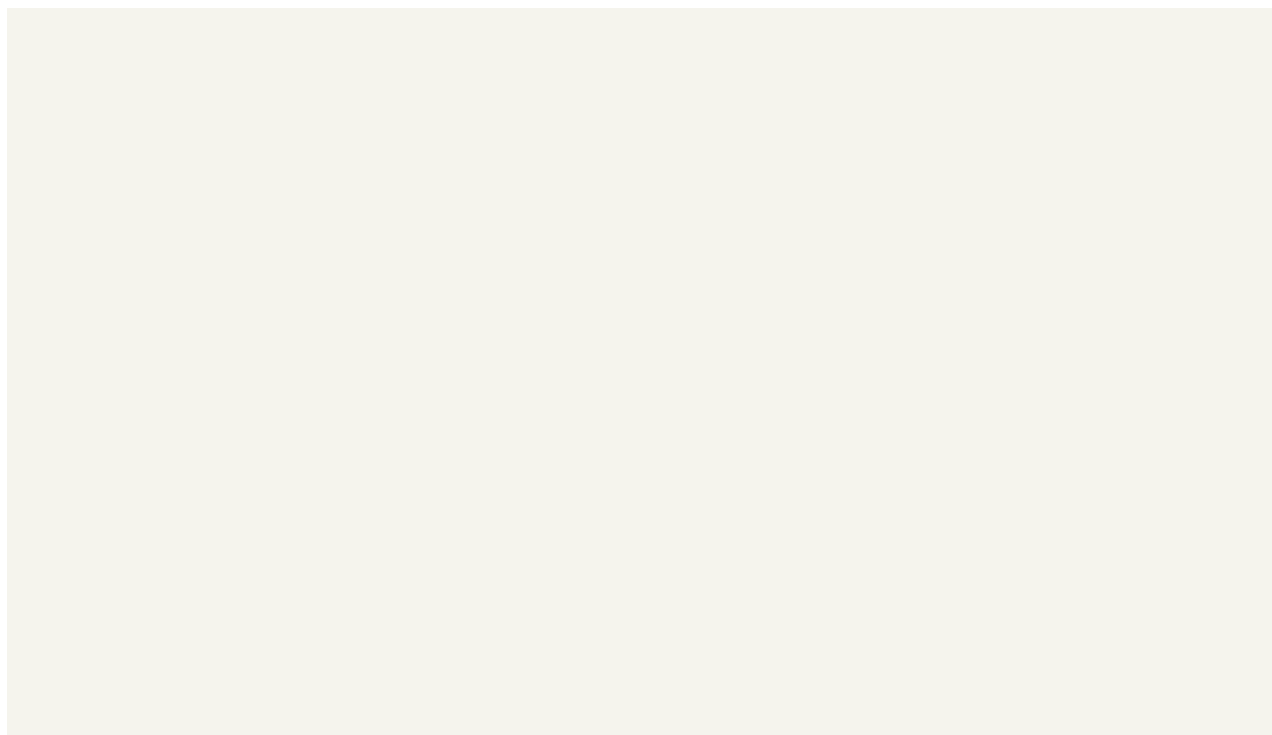
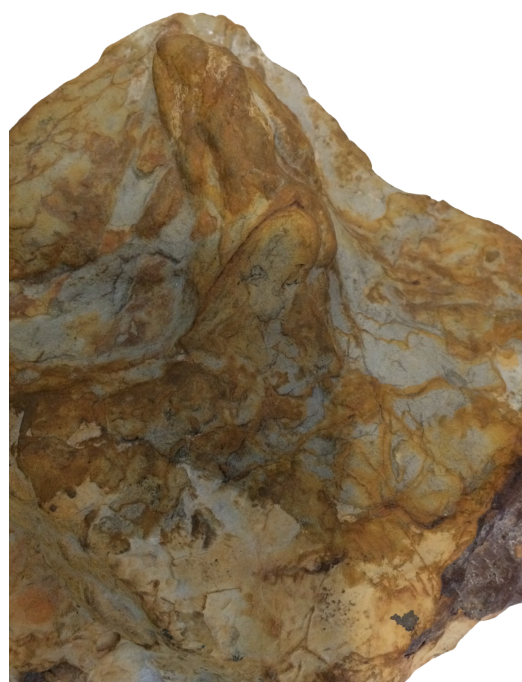
GEOLODZY I PALEONTOLODZY

ODNALEŹĆ TROP TO DOPIERO PIERWSZY KROK

Niestety dinozaury w Tatrach pozostawiły po sobie jedynie odciski stóp. Na zdjęciu po prawej stronie możesz zobaczyć trop jednego z nich. Przyjrzyj się dokładnie, a zobaczysz odcisk pazura.

Jeden z dinozaurów, których tropy odnaleziono był drapieżnikiem, natomiast drugi odżywiał się roślinami.

Narysuj scenkę przedstawiającą oba dinozaury. Pamiętaj, że w czasach gdy w Tatrach spacerowały dinozaury góry były zdecydowanie niższe, a zamiast wiatru halnego słyszać było szum morza.

BOTANICY

TYTUS CHAŁUBIŃSKI

Patron Muzeum Tatrzańskiego był wspaniałym naukowcem. Podczas swoich licznych wypraw w Tatry zbierał małe fragmenty mchów, które później opisywał i katalogował. Odnalazł w Tatrach blisko 430 gatunków mchów. Dziś po ponad 130. latach znamy z Tatr jedynie 28 gatunków więcej.

Nauka, będąca jedną z dziedzin botaniki, badająca mchy to briologia. Można zatem powiedzieć, że Pan Tytus Chałubiński był briologiem - specjalistą od mchów.

WŁADYSŁAW SZAFER (1886-1970)

To jeden z najsławniejszych polskich botaników, działacz na rzecz ochrony przyrody, popularyzator muzeów przyrodniczych. Nie tylko wielki naukowiec ale i odważny patriota. W czasie okupacji niemieckiej (1942 - 1945) był rektorem tajnego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie - gdzie ryzykował swoim życiem prowadząc tajne lekcje. Był współtwórcą polskich parków narodowych m.in. Tatrzańskiego, Ojcowskiego i Babiogórskiego, więc spokojnie możemy powiedzieć, że to m.in. dzięki jego pracy możemy dziś podziwiać tatrzańską przyrodę w możliwie najmniej zmienionej formie, chronioną w ramach Tatrzańskiego Parku Narodowego.

Do Muzeum Tatrzańskiego przekazał okazy geologiczne oraz botaniczne. W wielu polskich miastach np. w Warszawie, Wrocławiu, Gdańsku czy Szczecinie odnajdziemy ulicę imienia Pana Profesora Szafera. Jest również patronem Instytutu Botaniki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie oraz ponad 20 szkół, a na jego cześć nazwano ponad 20 gatunków roślin. Od 1989 r. Polskie Towarzystwo Botaniczne nadaje medal imienia Władysława Szafera autorom prac opublikowanych z zakresu botaniki, które są wyjątkowo ważne.

Zastanów się, czy Parki Narodowe są dla Ciebie ważne i dlaczego? Zapisz swoją odpowiedź.

ZOFIA RADWAŃSKA - PARYSKA (1901 - 2001)

To botanik i nauczyciel. Podczas II wojny światowej aktywnie działała w opiece społecznej w Zakopanem, nieoficjalnie brała udział w tajnym nauczaniu, oraz pomagała Polakom (także Żydom) uchodzącym z okupowanej Polski przeprowadzając ich przez Tatry na Węgry. Po wojnie w latach 1945-1951 była kustoszem działu przyrodniczego w Muzeum Tatrzańskim, a później kierowała Tatrzańską Stacją Naukową w Zakopanem, którą sama założyła.

Kochała tatrzańskie rośliny. Przy stacji urządziła doświadczalny ogród naukowy z roślin tatrzańskich (uprawiała tam ponad 1000 gatunków). Bardzo mocno zajmowała się też w tym czasie sprawami ochrony przyrody, głównie na terenie Tatr i Podtatrza. Ponadto pisała recenzje, słuchowiska radiowe, scenariusze filmów popularno-naukowych, a razem z mężem nawet dwa wieloodcinkowe seriale telewizyjne pt. "Telewizyjna Encyklopedia Tatrzańska".

Była bezkompromisowa w walce z handlarzami tatrzańskimi roślinami. Nielegalnie zebrane szarotki alpejskie powiązane w bukiety były swego czasu popularną pamiątką z Zakopanego. Pani Zofia regularnie chodziła po straganach kontrolując handlarzy, czy przypadkiem nie sprzedają chronionych szarotek. Dzięki jej uporowi udało się oduczyć górali zbierania i sprzedawania tej rzadkiej i pięknej rośliny. Można powiedzieć, że zawdzięczamy jej możliwość oglądania szarotki alpejskiej w naturze.

Szarotka alpejska nazywana była w gwarze góralskiej kocimi łapkami. Przyjrzyj się rysunkowi prezentującemu szarotkę i spróbuj wyjaśnić, skąd ta wesoła nazwa. Narysuj obok swoją wersję szarotki inspirowaną regionalną nazwą.

ZOOLODZY

BOHDAN DYAKOWSKI (1864 - 1940)

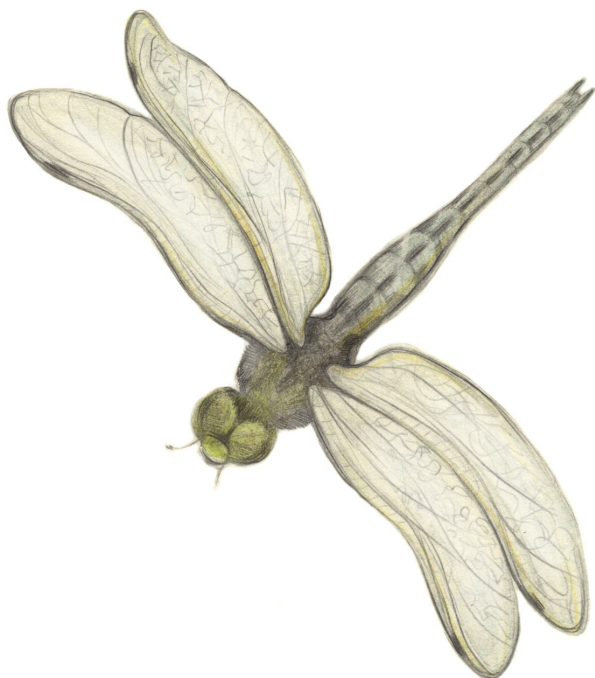
Był wielkim popularyzatorem wiedzy przyrodniczej, aktywnym promował idee ochrony przyrody. W swoich czas tworzył wiele popularnych książek przyrodniczych. W latach 1889 - 1896 pracował jako nauczyciel w Warszawie i działał w tajnym nauczaniu. Następne lata aż do 1905 roku spędził w Zakopanem, gdzie pracował jako sekretarz w Muzeum Tatrzańskim. W tym czasie napisał wiele opracowań popularnonaukowych dotyczących działalności Muzeum, oraz profesjonalnych publikacji dotyczących przyrody i ochrony Tatr.

To on najpierw w czasopiśmie Wszechświat (1906), a później w osobnej książce opisał historię pt. „O świstaku, który już za życia mieszkał w Muzeum” (1934). Historia opisana przez Pana Bohdana wydarzyła się naprawdę. Pewien świstak faktycznie mieszkał w drewnianym budynku Muzeum Tatrzańskiego. Podobno lubił wychodzić na muzealną wieżę i gwizdać na turystów.

Wymyśl imię dla świstaka, który mieszkał w Muzeum i narysuj go na Muzealnej wieży.

ZOOLODZY

ENTOMOLODZY

Badacze zajmujący się owadami nazywani są entomologami. W związku z tym, że jest to grupa bardzo różnorodnych zwierząt, wśród entomologów są specjaliści np. tylko od ważek (odonatolodzy), tylko od motyli (lepidopterolodzy) lub tylko od chrząszczy (koleopterolodzy).

Sławnym tatrzańskim odonatologiem był Pan Profesor Fudakowski. Przeczytasz o nim w naszej książce pt. "Poszukiwacze tatrzańskich skarbów".

WITOLD NIESIOŁOWSKI (1866 - 1954)

Był znanym zoologiem entomologiem, lecz też pułkownikiem piechoty Wojska Polskiego. Służył jako oficer zawodowy w garnizonach Galicji i Karyntii. Od 1919 roku w Wojsku Polskim. Od 1 kwietnia 1920 roku służył w stopniu podpułkownika, w piechocie, w grupie oficerów byłej armii austriacko - węgierskiej, gdzie pełnił służbę w Dowództwie Okręgu Generalnego „Kraków”.

Jego pasją były motyle (w języku łacińskim nazywane lepidoptera – łuskoskrzydłe, nazwane tak ponieważ na swoich skrzydłach mają setki drobnych kolorowych łusek). Jako lepidopterolog stworzył znaczący zbiór motyli, bogaty m.in. w okazy rodzajów *Parnassius* (Niepylak) i *Erebia* (Górówka). Badał motyle w okolicach Krakowa, Tatr, Podola i Czarnohory. Po przejściu na emeryturę pracował do wojny w Muzeum Przyrodniczym Państwowej Akademii Umiejętności w Krakowie, gdzie był kustoszem działu motyli - gdzie pracował wśród swoich ukochanych zwierząt.

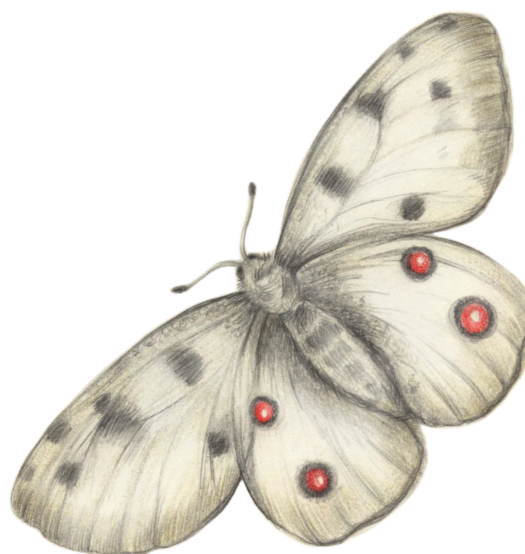
Kiedyś odławiając ćmy w Tatrach spotkała go nie lada przygoda. Pewnego razu gdy wraz z kolegą wabił motyle do specjalnej lampy oświetlającej białą płachtę, ich prace zaraz po północy przerwały niepokojące hałasy. Na początku bali się, że to odgłosy wydawane przez dzikie zwierzęta, jednak hałas był coraz bliżej. Wystraszeni oświetili krzaki latarką i zobaczyli nieznanego człowieka, który szedł w ich stronę. Człowieka, zwabiło dziwne światło które było widać z dołu. Okazało się, że ludzie widzący z dołu cienie na tle światła myśleli, że to diabły i czarownice tańczą wokół ogniska, a on był jedynym śmiałkiem, który chciał to sprawdzić.

ZOOLODZY

LEPIDOPTEROLODZY

Wśród tatrzańskich badaczy motyli znajdują się nie tylko naukowcy lecz również amatorzy o ogromnej wiedzy. Jednym z nich był Pan Stanisław Batkowski, który właściwie przez całe swoje życie interesował się motylami.

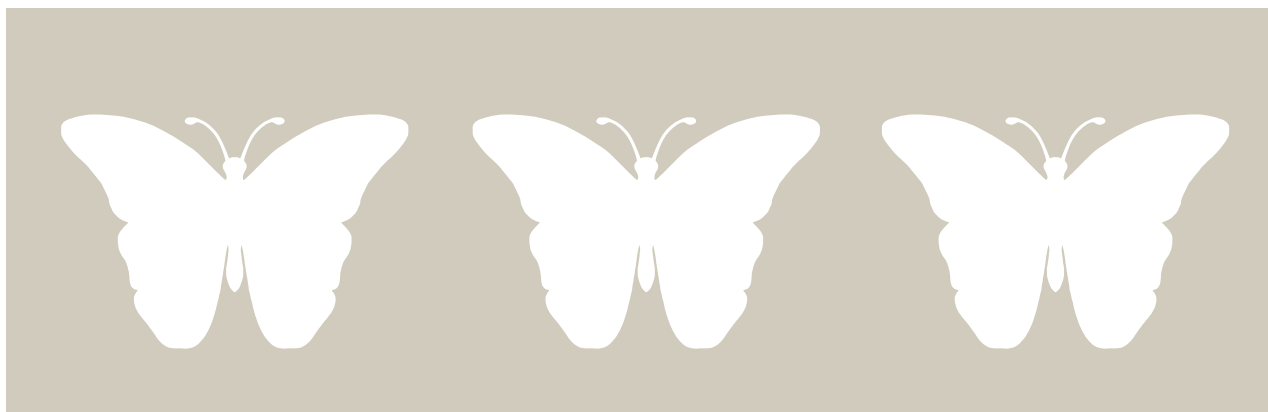
Pan Stanisław jest autorem ogromnej kolekcji motyli Tatr i Podhala, która obecnie przechowywana jest w zbiorach Muzeum Tatrzańskiego i do dziś stanowi źródło wiedzy o tatrzańskiej faunie oraz zmianach w środowisku.

JAK OBSERWOWAĆ MOTYLE NOCNE?

Ćmy – czyli motyle nocne uwielbiają przylatywać do światła lamp. Ta cecha jest wykorzystywana przez lepidopterologów, którzy chcą badać te owady. Spróbuj i ty odłowić owady na światło jak Pan Niesiołowski i Batkowski. Wystarczy, że podczas ciepłej, ciemnej włączysz lampkę biurkową, kierując jej światło na białą firankę lub prześcieradło. Po chwili w stronę światła zlecą się okoliczne ćmy. Obserwacje te możesz robić zarówno oświetlając okno swojego pokoju, jak również urządzić nocne obserwacje w ogrodzie.

Pamiętaj by nie chwycać motyli, które przyleciały (mogą to być rzadkie i chronione gatunki), możesz za to swobodnie je oglądać. Przyjrzyj się ich barwom i wzorom na skrzydłach. Te najpiękniejsze narysuj na dole w ramce.

DLA TYCH CO CHCĄ WIEDZIEĆ WIĘCEJ

O TYTUSIE CHAŁUBIŃSKIM

Zapraszamy do obejrzenia wirtualnej wystawy o patronie Muzeum Tatrzańskiego pt. "T jak Tytus. Opowieść o Królu Tatr". Wystawa dostępna na stronie internetowej:

<http://muzeumtatrzańskie.pl/tjaktytus/>

O POSZUKIWACZACH TATRZAŃSKICH SKARBÓW

Wiele informacji oraz koloryzowane zdjęcia odkrywców Tatr odnajdą Państwo w publikacji pt. "Poszukiwacze Tatrzańskich skarbów" dofinansowanej ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu "Patriotyzm Jutra".

Zakopane 2020